

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนตำบลหนองปรือ อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี*
BUDHA-DHAMMA APPLICATION FOR PEOPLE'S POLITICAL
PARTICIPATION PROMOTION AT NONG PRUE SUP-DISTRICT,
PHANAT NIKHOM DISTRICT, CHONBURI PROVINCE

พระครูปลัดกฤษณ์เพชร โกวิท, วชรินทร์ ชาญศิลป์, ธัชชนันท์ อิศรเดช

Phrakrupalad Kritpeth Kovidho, Vacharin Chansilp, Thachanan Issaradet

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: warasanwarasan7@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน 2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อ และ 3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตำบลหนองปรือ อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี คือ การวิจัยเชิงปริมาณ โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของทาโร ยามาเน่ จำนวน 384 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน จำนวน 10 รูปหรือคน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกันมีการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย และ 3. การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลหนองปรือ อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า 1. ด้านการเลือกตั้ง ควรสร้างโอกาสและความเท่าเทียมให้ทุกคน โดยการนำหลักธรรมพุทธศาสนามาใช้

2. ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ควรสร้างช่องทางการสื่อสารที่เปิดกว้าง โปร่งใส และเข้าถึงได้ง่าย 3. ด้านการเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน ผู้นำชุมชนควรส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองของประชาชน เป็นหลักการสำคัญที่ส่งผลในการสร้างสังคมที่มีความยุติธรรมและยั่งยืนขึ้น

คำสำคัญ: การประยุกต์; หลักพุทธธรรม; การมีส่วนร่วมทางการเมือง; ประชาชน

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To study the level of political participation of citizens. 2. To compare public opinions on the political participation of citizens, and 3. To study the of Buddhadhamma principles application for promoting people's participation in politics and government at Nong Prue Sub-District, Phanat Nikhom District, Chonburi Province, conducted by the mixed research methods. The quantitative research, data were collected from 384 samples, by random sampling method using Taro Yamane's formula. Data were collected using a questionnaire and analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The qualitative research, data were collected by using in-depth-interviewing 10 key informants Data were analyzed using content descriptive interpretation.

The results of the research were found that: 1. The level of political participation of the people, by overall, 3 aspects were at a moderate level. 2. Comparison of public opinions on the Buddhadhamma application for promoting people's participation in politics classified by personal factors was found that people with different genders, education, occupations, and incomes had different political participation, by overall, at statistically significant level at 0.05 level, so the set research hypothesis was accepted. As for people of different ages, by overall, did not have different political participation. Therefore, the set research hypothesis was rejected. 3. Buddha-dhamma Application for promoting people's political participation at Nong Prue Sub-District. Phanat Nikhom District, Chonburi Province was found that: 1. Elections should create opportunities and equality for everyone by applying Buddhadhamma principles, 2. Awareness of political transparent,

and easily accessible 3. Being an active player in the community: Community leaders should encourage people to participate in politics and government of the people. It was an important principle that resulted in creating a more just and sustainable society.

Keywords: Application; Principles of Buddhism; Political Participation; Population

บทนำ

การปกครองท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการและพัฒนาชุมชนในระดับฐานราก ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจและการบริหารงานท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นไม่ได้เป็นเพียงการบริหารงานด้านบริการสาธารณะเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างความเข้มแข็งทางการเมืองและการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในพื้นที่นั้นๆ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการปกครองท้องถิ่นไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ แต่ยังเป็นการสร้างความเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง โดยประชาชนมีโอกาสดำเนินการแสดงความคิดเห็นและมีบทบาทในการตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและสมดุลในระยะยาว (กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2560) การมีส่วนร่วมทางการเมืองถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ประชาชนที่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นผ่านการเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็น หรือการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ ช่วยสร้างความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นในระบบการปกครอง นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนยังส่งผลให้การบริหารงานของรัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของสังคมได้ดียิ่งขึ้น จึงทำให้ระบอบประชาธิปไตยมีความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง (สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย, 2558)

ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยยังคงเป็นประเด็นที่ต้องการการพัฒนา ประชาชนในหลายประเทศอาจยังมีความสับสนเกี่ยวกับหลักการและวิธีการดำเนินชีวิตตามระบอบประชาธิปไตย การที่จะทำให้ประชาธิปไตยประสบความสำเร็จ ประชาชนจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลักการประชาธิปไตยทั้งในด้านอุดมการณ์การปกครอง และวิถีชีวิตที่เป็นไปตามหลักประชาธิปไตย การสร้างความเข้าใจนี้ต้องอาศัยทั้งการศึกษา การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีประสบการณ์จริงในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อให้พวกเขา

สามารถปฏิบัติและมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยที่มั่นคงและยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2554) ดังนั้น การมีความรู้และความเข้าใจในวัฒนธรรมทางการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่สะสมมาอย่างยาวนานจึงเป็นดัชนีสำคัญที่จะชี้วัดว่าประเทศนั้นจะประสบความสำเร็จในการพัฒนา ระบอบประชาธิปไตยเพียงใด

การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังเป็นดัชนีชี้วัดพัฒนาการเมืองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอีกด้วย ประเทศที่มีการพัฒนาทางการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างดี มักกำหนดให้ประชาชนในทุกระดับมีสิทธิและโอกาสในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น โดยรับรองสิทธิดังกล่าวผ่านช่องทางและกระบวนการต่าง ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เช่น การเลือกตั้ง การเข้าร่วมประชุม การแสดงความคิดเห็น และการมีบทบาทในองค์กรต่าง ๆ ช่วยสะท้อนถึงความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความมีส่วนร่วมที่แท้จริงในกระบวนการทางการเมือง (ปรีชา เรืองจันทร์, 2560) ทั้งนี้ประชาชนต้องรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของตนในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และสามารถใช้สิทธิดังกล่าวโดยไม่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น การมีจิตสำนึกทางการเมืองและการมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ รัฐบาลจึงควรส่งเสริมและสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามกระบวนการและช่องทางที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นรูปธรรม (พระเมธาวิญญูรส (สุเทพ พุทธรจรรยา), 2563) การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพจะเป็นตัวแปรสำคัญในการพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยให้เป็นไปตามหลักการของอภิธานิธรรม ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในสังคมและนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ที่สำคัญประชาชนต้องมีจิตสำนึกทางการเมืองการปกครอง เพราะจะเป็นตัวแปรสำคัญที่สุดในการพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยให้เป็นธรรมาธิปไตย ด้วยการนำหลักอภิธานิธรรมมาประยุกต์ใช้ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในสังคมให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับประชาชน ด้วยการนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอันจะส่งผลต่อการพัฒนาการเมืองในระยะยาวและยั่งยืนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองปรือ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองปรือ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนตำบลหนองปรือ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดชลบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร คือ ประชาชนตั้งแต่อายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในตำบลตำบลหนองปรือ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดชลบุรี จำนวน 5,747 คน (เทศบาลตำบลหนองปรือ, 2565)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนตั้งแต่อายุตั้งแต่ 18 ปี จำนวน 384 คน

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น และผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจหลักพุทธธรรม ประกอบด้วย 1. นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา 2 รูป 2. นักวิชาการทางรัฐศาสตร์ 2 คน 3. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 คน 4. ผู้นำชุมชนในตำบลหนองปรือ 2 คน และ 5. ประชาชนในตำบลหนองปรือ 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม และใช้การสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 396 ชุด ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้ 1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ เพื่ออธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐาน 2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยการใช้สถิติทดสอบ t-test และ F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยข้อมูล กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ด้วยวิธีการถอดเทปจากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลหนองปรือ อำเภอนพสนนิคม จังหวัดชลบุรี ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรวม

การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการเลือกตั้ง	3.78	0.47	มาก
2. ด้านการเป็นผู้สื่อข่าวทางการเมือง	3.08	0.72	ปานกลาง
3. ด้านเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน	2.60	0.90	ปานกลาง
ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน	3.11	0.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองปรือ อำเภอนพสนนิคม จังหวัดชลบุรี รวม 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}=3.11$, $S.D.=0.63$)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ประชาชนที่มีเพศ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลหนองปรือ อำเภอนพสนนิคม จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	t-test/ F-test	ค่า Sig	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑	เพศ	การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน	๑.๙๘	๐.๐๔*	/	-
		การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน	๐.๘๓	๐.๔๗	-	/

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลหนองปรือ อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล (ต่อ)

สมมติฐานที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	t-test/ F-test	ค่า Sig	ผลการทดสอบ	
					สมมติฐานยอมรับ	ปฏิเสธ
๓	การศึกษา	การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน	๔๓.๔๙	๐.๐๐*	/	-
๔	อาชีพ	การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน	๙.๘๒	๐.๐๐*	/	-
๕	รายได้	การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน	๕๐.๔๒	๐.๐๐*	/	-

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า 1. ด้านการเลือกตั้ง การเลือกตั้งสร้างโอกาสและเท่าเทียมให้ทุกคน โดยการนำหลักธรรมพุทธศาสนามาใช้ในการกำหนดนโยบายและโครงสร้างการเลือกตั้ง เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทั้งหมด การนำหลักธรรมพุทธศาสนามาใช้ในการเลือกตั้งจะสร้างสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความเคารพและมีการสื่อสารที่ดีระหว่างผู้รับพร้อมทั้งให้ความสำคัญกับความรู้สึกและเข้าใจต่อกัน โดยใช้สติปัญญาและการตัดสินใจที่มีข้อเท็จจริง โดยไม่มีการละเว้นหรือเอื้อเฟื้อต่อผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ 2. ด้านการเป็นผู้สื่อข่าวทางการเมือง ต้องสร้างช่องทางการสื่อสารที่เปิดกว้างและโปร่งใสกับสาธารณะผ่านสื่อออนไลน์ ช่องทีวีท้องถิ่น และสื่อที่เข้าถึงได้ง่าย ถือเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมข่าวการเมืองในชุมชน ซึ่งรวมถึงการสร้างพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมชุมชน การอธิบายนโยบาย การประชุม และกิจกรรมทางสังคมที่สำคัญ คือ ต้องจัดให้มีการฝึกอบรมด้านสื่อและการสื่อสารทางการเมืองแก่ผู้นำชุมชนเพื่อเพิ่มความเข้าใจและสร้างผู้รายงานข่าวที่มีความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ 3. ด้านเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน ควรส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองของประชาชน เป็นหลักการสำคัญที่ส่งผลในการสร้างสังคมที่มีความยุติธรรมและยั่งยืนขึ้น การเคลื่อนไหวที่มีกำลังมาจากประชาชนเองมีผลในการสร้างความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิจัยที่พบ คือ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลหนองปรือ อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี รวม 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของจินตนา กะตากล (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณี หมู่ที่ 4 ตำบลช้างซ้าย อำเภอยะหริ่ง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของประชาชนเอง อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากหลายแหล่งระบุว่าประชาชนยังมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่นน้อยกว่าที่ควร อาจเนื่องมาจากการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่จำกัดหรือความไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองนี้ การเพิ่มการรับรู้และความตระหนักของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน ด้วยการใช้สื่อที่เข้าถึงประชาชนได้ง่าย ได้แก่ โทรศัพท์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และสื่อออนไลน์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น วันที่เลือกตั้ง วิธีการลงคะแนน และบทบาทของผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้ง การใช้สื่อสังคมออนไลน์ เป็นช่องทางที่มีประสิทธิภาพในการเข้าถึงคนรุ่นใหม่ การสร้างแคมเปญออนไลน์ที่ดึงดูดความสนใจและกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วม เช่น วิดีโอการสอนการเลือกตั้ง อินโฟกราฟิก และการสัมมนาผ่านเว็บ (Webinar) การจัดกิจกรรมในชุมชน เช่น การประชุมสาธารณะ การอภิปรายเชิงปฏิบัติการ และกิจกรรมสนุกสนานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพื่อสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมและให้ความรู้แก่ประชาชน การให้ความรู้ในโรงเรียนและสถาบันการศึกษา สร้างหลักสูตรหรือกิจกรรมเสริมในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาเกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้ง เพื่อให้เยาวชนเข้าใจและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมตั้งแต่ยังเด็ก การสร้างแรงจูงใจในการลงคะแนน เช่น การแจกของที่ระลึก การลดหย่อนภาษี หรือสิทธิประโยชน์พิเศษอื่น ๆ อาจช่วยกระตุ้นให้ประชาชนมาลงคะแนนเสียงมากขึ้น การจัดตั้งองค์กรและกลุ่มสนับสนุน การจัดตั้งองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรหรือกลุ่มอาสาสมัครที่มีหน้าที่ให้ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่น อีกทั้งการเพิ่มการรับรู้และความตระหนักของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นไม่เพียงแต่จะช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น แต่ยังเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบประชาธิปไตยท้องถิ่น ทำให้ชุมชนสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืนและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดีขึ้น และสอดคล้องกับกิตติศรีสมบัติ (2559) ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอภิปรัชญาในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสันผักหวาน อำเภอดงหลวง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมตามวัตถุประสงค์ ซึ่งต้องมีการ

วางแผนการจัดองค์กรการบริหารบุคคล การสั่งการ การประสานงานการตรวจสอบ และการประเมินผล โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและประชาชน เป็นที่ตั้งเพื่อความร่มเย็นเป็นสุขอย่างยั่งยืน

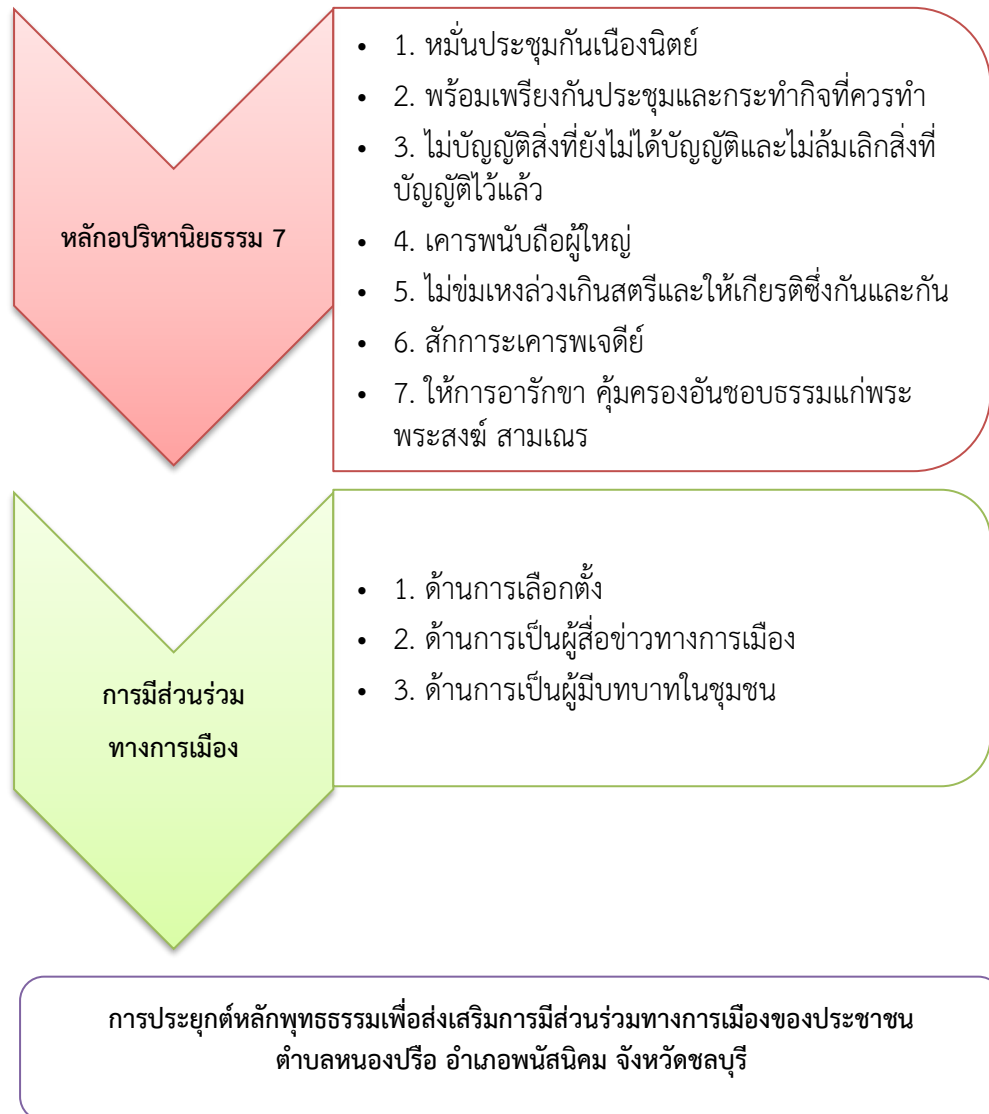
วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิจัยที่พบ คือ ประชาชนที่มีเพศ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับพระมหาวิชฌู วิสารโท (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโนนสะอาด อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 อภิปรายได้ว่า การหมั่นประชุมเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสามัคคีและพัฒนาชุมชน การประชุมช่วยให้ประชาชนและผู้นำชุมชนเข้าร่วมกันในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังเน้นถึงการบริหารงานโดยชอบธรรมและไม่แบ่งชนชั้น การเคารพนับถือและเกียรติต่อผู้ที่มีประสบการณ์มาก่อนเป็นสิ่งสำคัญ และการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและการทำความดีให้เกิดขึ้นในชุมชน สรุปก็คือการสร้างสังคมที่เท่าเทียมและเคารพนับถือกันทั้งหมดเพื่อสร้างความสงบร่มเย็นและสุขในชุมชนอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับพระมหาณรงค์ธมเมธี (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในเรื่องการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นยังไม่ทั่วถึงและไม่ต่อเนื่องเป็นปัญหาที่สำคัญ เนื่องจากประชาชนต้องประกอบอาชีพต่าง ๆ ซึ่งมักทำให้ไม่มีเวลาติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างเพียงพอ ปัญหานี้ส่งผลให้ประชาชนขาดความเข้าใจในกระบวนการเลือกตั้งและไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมวิธีการแก้ไขปัญหาและเพิ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร คือ พัฒนาช่องทางการสื่อสารที่ยืดหยุ่นและเข้าถึงได้ง่าย เช่น ใช้ระบบการแจ้งเตือนผ่านข้อความ SMS หรือแอปพลิเคชัน เพื่อส่งข่าวสารและข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการเลือกตั้งถึงประชาชนโดยตรง สื่อชุมชน ใช้สื่อท้องถิ่น เช่น หนังสือพิมพ์ชุมชน และบอร์ดประกาศในพื้นที่สาธารณะ เช่น วัด โรงเรียน และตลาด เพื่อกระจายข้อมูลข่าวสารให้เข้าถึงประชาชนในทุกพื้นที่ การดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวจะช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจในกระบวนการ

เลือกตั้งท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมที่มากขึ้นและเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 การประยุกต์หลักพุทธธรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นวิธีที่มีความสำคัญในการพัฒนาสังคมและการปกครองในประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะในประเทศที่มีศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ การเชื่อฟังและปฏิบัติตามหลักการและค่านิยมทางศาสนาสามารถช่วยสร้างความสอดคล้องและความสันติสุขในสังคมได้ การนำพระพุทธศาสนามาเป็นแนวทางในการทำงานทางการเมืองอาจช่วยสร้างสังคมที่มีความยุติธรรมและสันติสุขมากขึ้น แต่ควรพิจารณาถึงความหลากหลายของทั้งศาสนาและความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชนเสมอ และไม่ควรรู้ใช้หลักศาสนาเป็นเครื่องมือในการกดขี่หรือยับยั้งความคิดเห็นของผู้อื่น การสร้างสังคมที่เชื่อมโยงกันอย่างสร้างสรรค์และดีเยี่ยม และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและกลุ่มในสังคม โดยการใช้หลักการและคุณค่าทางศาสนาในการเลือกตั้งหรือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจมีผลดีต่อการสร้างสังคมที่เชื่อมโยงกันและมีความยุติธรรมและสันติสุขมากขึ้นในสังคม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้นำชุมชนควรมีนโยบายสร้างจิตสำนึกความร่วมมือร่วมใจกันในสังคมให้มีความสามัคคี และยึดประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จัดกิจกรรมในชุมชนโดยเน้นให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในชุมชน เช่น กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อการเมืองไทยในยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

การปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามวิธีการและรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติ. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 28.

- กิตติ ศรีสมบัติ. (2559). *การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสัน ผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- จินตนา กะตากุล. (2652). *การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนศึกษาเฉพาะกรณี หมู่ที่ 4 ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช* (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- จินตนา จงฤกษ์งาม. (2559). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เทศบาลตำบลหนองปรือ. (2565). *ข้อมูลประชากร*. สืบค้น 10 สิงหาคม 2565, จาก <https://nongpruecity.go.th/content/cate/49>
- ปรีชา เรืองจันทร์. (2560). *การเมือง เศรษฐกิจและสังคม Politics Economy and Society* (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พระมหาณรงค์ ธมฺเมธี. (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาวิชญ์ วิสารโท. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักอธิปไตยของเทศบาลตำบลโนนสะอาด อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเมธาวิสัยรส (สุเทพ พุทธจรรยา). (2563). *การเมืองภาคพลเมือง: การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย*. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*, 3(2), 67-72.
- พระสุชาติ อาภสฺสโร. (2562). *การปฏิบัติงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนนทบุรี จังหวัดสุรินทร์* (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2554). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สุรัชย์ เลี้ยงบุญเลิศชัย. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนกับหลักประชาธิปไตยในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

Yamane, T. (1967). *Statistic: An Introductory Analysis*. Tokyo: Harper International Education.